

VATTENPLAN FÖR ESKILSTUNA KOMMUN

2015-2021

Mål- och åtgärdsplan och beskrivning
av kommunens yt- och grundvatten

FÖRORD

Vattenplanen är Eskilstuna kommuns centrala styrdokument för arbetet med att nå kommunens övergripande mål för vattenarbetet och därmed en hållbar vattenanvändning. Planen ska svara upp till de krav som ställs i EUs vattendirektiv, de nationella miljökvalitetsmålen och Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns åtgärdsprogram.

Kommunledningskontoret har initierat och lett arbetet genom den vattenstrategiska ledningsgruppen, VAS. En särskild arbetsgrupp för sak- och kvalitetsgranskning har också ingått i arbetet. Arbetet har genomförts med stöd av WSP Environmental och Anne Thorén.

Följande personer har medverkat projektet:

VAS-gruppen

*Lars-Erik Dahlin, Kommunledningskontoret, KLK,
Projektledare*

Jörgen Westerlund, Energi och Miljö AB

Stefan Sjöberg, Miljökontoret

Johan Forsberg, KLK/ Stadsbyggnadsförvaltningen

Pär Mårtensson, Stadsbyggnadsförvaltningen

Per Idesten, KLK Mark och exploatering

Arbetsgruppen

Pernilla Lindström, Stadsbyggnadsförvaltningen

Peter Urstad Jensen, Miljökontoret

Jana Andersson, Miljökontoret

Johanna Berglund, Energi och Miljö AB

Ann-Christine Abrahamsson, Energi och Miljö AB

Camilla Ährlund, Stadsbyggnadsförvaltningen

Gunilla Frenne, Stadsbyggnadsförvaltningen

BEGREPP OCH DEFINITIONER

EBH: Förkortning för Efterbehandling av förorenade områden.

Miljökvalitetsnorm (MKN) för vatten:
Vattenmyndigheten beslutar om mål (MKN) för respektive vattenförekomst.

Nationella miljökvalitetsmål: Mål för det nationella miljöarbetet, beslutas av riksdagen.

Ramdirektiv för vatten: Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område. Ramdirektivet är implementerat i miljöbalken.

Riskklass 1 och 2: Klassificering som ingår i Länsstyrelsens arbete med förorenad mark. Grundar sig på en samlad riskbedömning a för människor och miljö. Det finns fyra olika riskklasser. Varav Klass 1 innebär mycket stor risk och klass 2 en stor risk.

Vattendistrikt: Det svenska vattenförvaltningsarbetet är indelat i 5 distrikt. Eskilstuna ingår i Norra Östersjöns vattendistrikt.

Vattenförekomst: Utpekad enhet för att beskriva och bedöma yt- och grundvatten.

Vattenförvaltning: Det svenska vattenarbetet utifrån miljöbalkens bestämmelser om vattenförvaltning. De svenska bestämmelserna är baserade på EUs ramdirektiv för vatten.

Vattenmyndighet: Den administrativa organisationen i vattendistriktet.

Vattenmyndighetens åtgärdsprogram: Anger åtgärder för hur miljökvalitetsnormerna i vattenförekomsterna ska nås.

INNEHÅLLS- FÖRTECKNING

VATTENPLAN FÖR ESKILSTUNA KOMMUN 2014-2021	6
1.0 Bakgrund.....	6
2.0 Mål för vattenarbetet	7
2.1 Vattenförvaltningens mål	7
3.0 Mål- och åtgärdsplan.....	8
3.1 Strategiska planer	8
3.2 Uppföljning och redovisning	9
4.0 Beskrivning av kommunens yt- och grundvatten	10
4.1 Eskilstunas vattenrelaterade miljöproblem	10
5.0 Mål- och åtgärdsplan för yt- och grundvatten	14
5.1 Kommentarer till mål och åtgärder	27
6.0 Organisation och genomförande.....	29
7.0 Konsekvensanalys.....	29
7.1 Konsekvenser för kommunen.....	31
7.2 Regionalt och nationellt.....	31
7.3 Enskilda och verksamhetsutövare	31
7.4 Värde av vatten.....	31
8.0 Finansiering	32

VATTENPLAN FÖR ESKILSTUNA KOMMUN 2014-2021

1.0 Bakgrund

Eskilstuna kommun har sedan länge arbetat med att förbättra kvalitén i kommunens sjöar, vattendrag och grundvatten. Detta förslag till vattenplan föreslås ersätta den nu gällande Vattenplanen från 2006. Sedan kommunen beslutade om 2006 års vattenplan har EUs ramdirektiv för vatten inarbetats i svensk lagstiftning, vi har därmed fått nya mål och krav på åtgärder för det svenska vattenarbetet samt nya vattenmyndigheter.

För att kunna nå målen med kommunens vattenarbete har den reviderade Vattenplanen ett tydligare fokus på vattenkvalitet och operativa åtgärder samt ansvar för genomförandet. Vattenplanen har även samordnats med de mål (MKN) och åtgärder som Vattenmyndigheten beslutat om och vattenförvaltningens sexåriga planeringscykler.

Vattenplanen består av två delar en *Mål och åtgärdsplan* och en mer omfattande *Fakta- och bakgrundsdel*. I Mål- och åtgärdsplanen redovisas kommunens övergripande mål för vattenarbetet, delmål och åtgärder för att kunna nå målen. I *Fakta- och bakgrundsdel* beskrivs kommunens yt- och grundvatten avrinningsområdesvis.

Kommunfullmäktige antar Mål- och åtgärdsplanen och beslutar om revideringar av den. Faktaunderlaget uppdateras löpande och läggs succesivt in i den GIS baserade Eskilstunakartan.

Vattenplanen är geografiskt avgränsad till kommunen, vilket även gäller de åtgärder som redovisas.

En utvecklad regional samverkan är en förutsättning för att kunna nå Vattenplanens, nationella och regionala miljömål. En regional samverkan sker parallellt med arbetet enligt vattenplanen. Viktiga aktörer i samverkansarbetet är Vattenmyndigheten, Mälarens vattenvårdsförbund med samverkansprojektet Mälaren en sjö för miljoner (MER), Hjälmarens vattenvårdsförbund och vidare länsstyrelserna i Södermanland län, Västmanlands län och Örebro län, samt, Landstinget Sörmland, kommuner i avrinningsområdet upp- och nedströms belägna kommuner.

2.0 Mål för vattenarbetet

Kommunen har ett övergripande mål för vattenarbetet och 12 delmål. Det övergripande målet för vattenarbetet är;

I Eskilstuna ska det i alla ytvatten, men med särskilt fokus för Eskilstunaån, finnas bra förutsättningar för biologisk mångfald, möjligheter till bad, fiske och rekreation. Eskilstuna ska ha en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning.

Senast 2021 ska kommunens sjöar och vattendrag uppnå en god ekologisk och kemisk ytvattenstatus och kommunens grundvatten en god kemisk och kvantitativ status.

Eskilstuna ska inom ramen för den samlade kommunala verksamheten arbeta för en kontinuerlig förbättring av yt- och grundvattenstatusen.

De 12 delmålen beskrivs i Mål och åtgärdsplanen. Utöver kommunens egna mål finns beslutade mål för vattenarbetet för Europa, nationellt och regionalt. De Europeiska målen regleras i Ramdirektivet för vatten, de nationella regleras i Miljöbalken och preciseras i de nationella miljökvalitetsmålen. Av de 16 nationella miljökvalitetsmålen är det 7 som berör vattenplaneringen i Eskilstuna, nämligen;

- Ingen övergödning
- Bara naturlig försurning
- Giffri miljö
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- Myllrande våtmarker
- Ett rikt växt- och djurliv

Regionalt beslutar Vattenmyndigheten om mål i form av *miljökvalitetsnormer* för utpekade vattenförekomster. För ytvatten finns normer för *God ekologisk status* samt *God kemisk status*, för grundvatten finns normer för *God kemisk status* och *God kvantitativ status*. I Eskilstuna finns 7 sjöar och 17 vattendragssträckor som är utpekade ytvattenförekomster och 22 grundvattenförekomster.

Delmålen och åtgärderna i Vattenplanen har inriktats mot att följa de beslutade miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten. När MKN görs bedömningen att även de nationella miljökvalitetsmålen kommer att nås.

2.1 Vattenförvaltningens mål

EU:s ramdirektiv för vatten syftar till ett långsiktigt och hållbart utnyttjande av våra vattenresurser. Det kräver ett målmedvetet och långsiktigt arbete. Arbetet ska ske på ett likartat sätt inom hela EU och ska rikta in sig på att minska föroreningar, främja en hållbar vattenanvändning och förbättra välbefindandet för de vattenberoende ekosystemen. Ramdirektivet för vatten har sin grund i en insikt om att vi gemensamt måste vårda våra vattenresurser för en framtida hållbar vattenanvändning.

Det övergripande målet för vattenförvaltningen är att uppnå god vattenstatus till år 2015, eller senast till år 2027. God status innebär god ekologisk- och vattenkemisk status i alla inlands- och kustvatten. För grundvatten innebär det, förutom god vattenkemisk status även god kvantitativ status till 2015.

Under vattenförvaltningens sexåriga arbetscykler genomförs en rad arbetsmoment som till viss del bedrivs parallellt. Den nuvarande förvaltningscykeln sträcker sig fram till 2015. I varje cykel genomförs ett antal olika arbetsmoment som är starkt sammankopplade och är beroende av varandra. I varje cykel analyseras och beskrivs tillståndet i vattenförekomsterna. Till grund för beskrivningarna ligger bland annat data från övervakning och olika typer av analyser. Baserat på tillståndet i vattenmiljöerna och den påverkan som vattnet utsätts för arbetas ett åtgärdsprogram fram. För varje vattenförekomst fastställs vilket kvalitetskrav som ska gälla, det vill säga vilken miljökvalitetsnorm vattnet ska ha. I slutet av varje cykel fastställer vattendelegationen åtgärdsprogram, förvaltningsplan och miljökvalitetsnormer, som blir utgångspunkt för arbetet under kommande cykel.

3.0 Mål- och åtgärdsplan

För att kunna nå kommunens övergripande mål har en *Mål- och åtgärdsplan* med delmål och åtgärder utarbetats för perioden 2015-2021. Vattenmyndighetens mål (miljökvalitetsnormer) och de nationella miljökvalitetsmålen har varit styrande i urvalet av delmål och åtgärder.

Urvalet av åtgärder har skett genom att följa upp 2006 års Vattenplan, en koordinering med Vattenmyndighetens åtgärdsprogram samt en analys av vilka vattenproblem som är mest betydande i kommunen.

I mål- och åtgärdsplanen är åtgärderna i huvudsak indelade efter de övergripande problemen. För att underlätta en samordning inom vattendistriktet

följer indelningen delvis den indelning som vattenmyndigheterna använder i sina åtgärdsprogram.

För att tydliggöra hur det övergripande målet ska kunna nås har även 12 delmål redovisats. Det finns även några mål i planen som inte är kopplade till de övergripande målen. De rör geografisk information och fysisk planering.

I det fortsatta arbetet (se sid 24) med att konkretisera genomförandet av åtgärderna kommer den bedömda miljönytta och kostnad för respektive åtgärd samt hänsyn till kommunens rådighet över genomförandet vara avgörande för prioriteringen. I kommunens fortsatta åtgärdsarbete behöver underlaget kompletteras med bl.a. beräknad kostnad och framkomlighet för att kommunen ska få ett bättre underlag för sina prioriteringar.

3.1 Strategiska planer

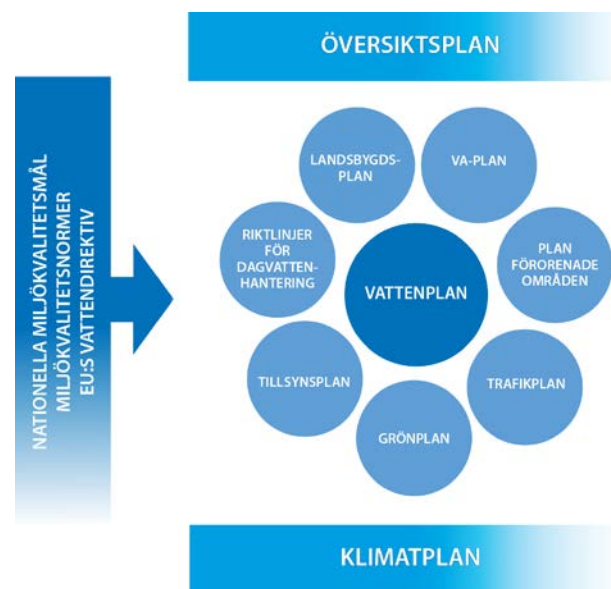
Vattenplanen utgör tillsammans ett antal andra strategiska planer kommunens viktigaste styrmedel för att uppnå en hållbar kommunutveckling som lever upp till vattenförvaltningens (och därmed Vattendirektivets) mål - *Miljökvalitetsnormerna*. Översiktsplanen och klimatplanen bildar en övergripande ram kring ett batteri av kommunala planer och riktlinjer. Planerna är alla på olika sätt kopplade till EUs vattendirektiv och de nationella miljökvalitetsmålen. De ingående planerna är Vattenplan, Dagvattenriktlinje, VA-plan, Grönplan, Trafikplan, handlingsplan för förorenade områden, *Landsbygdsplan* samt Tillsynsplan.

3.2 Uppföljning och redovisning

Mål- och åtgärdsplanen kommer att följas upp och utvärderas årligen. Uppföljningen kommer att ske inom ramen för kommunens styrsystem. Vid behov beslutar kommunfullmäktige om att revidera planen.

I kommunen finns en vattenstrategisk ledningsgrupp (VAS) som ansvarar för uppsikt, uppföljning och utvärdering av planens genomförande.

Utvärderingen av mål- och åtgärdsplanen omfattar även en avstämning mot nationella mål och aktuell lagstiftning. I VAS-gruppen består av representanter från kommunledningskontoret, Eskilstuna Energi & Miljö AB, stadsbyggnadsförvaltningen samt miljö- och byggförvaltningen. Till gruppen kan efter behov andra representanter för kommunen eller externa organ som till exempel Vattenmyndigheten eller Länsstyrelsen adjungeras.

Figur 1 Schematisk bild över kommunala strategiska planer med vattnet i centrum.

4.0 Beskrivning av kommunens yt- och grundvatten

Genom staden rinner Eskilstunaån som förbinder sjöarna Hjälaren och Mälaren. Därutöver finns ett antal mindre sjöar och vattendrag. De flesta sjöar och vattendrag avvattnas mot Hjälaren, Eskilstunaån eller Mälaren. En mindre del av kommunens yta avvattnas dock mot Nyköpingsån.

Eskilstunaån omges i stor utsträckning av urban miljö. Många ytor kring vattendraget är hårdgjorda, vilket innebär att vattnets flöde genom landskapet blir annorlunda jämfört med om markerna i större utsträckning omgivits av naturmark. Eskilstunaån fungerar som recipient för ett större geografiskt område, även utanför kommungränsen. Tillrinningen sker från områden med stadsmiljö, industri, jord- och skogsbruk.

I kommunen finns 22 utpekade grundvattenförekomster varav 19 är belägna i fyra större isälvsformationer.

I Vattenplanens fakta och bakgrundsdel redovisas förutsättningarna för kommunens yt- och grundvatten, vilka vattenrelaterade problem som finns och hur de kan åtgärdas. För att beskrivningen ska vara så heltäckande som möjligt är den "flerdimensionell", med flera olika ingångar. Det innebär att ett problem kan redovisas i flera avsnitt. En viss överlappning och upprepning mellan de olika avsnitten förekommer därför. Tanken är att genom ett strukturerat angreppssätt hitta de problem som bör åtgärdas samt identifiera möjliga åtgärder.

Den beskrivande delen baseras på nu tillgänglig kunskap. En viktig del i kommunens fortsatta vattenarbete är att kontinuerligt förbättra den beskrivande delen av Vattenplanen. Allt eftersom ny kunskap och nya underlag finns tillgängliga uppdateras den beskrivande delen. Beskrivningen kommer ingå i kommunens GIS-baserade vattenkarta där all digitalt vattendata kommer vara tillgänglig för kommuninnevånarna.

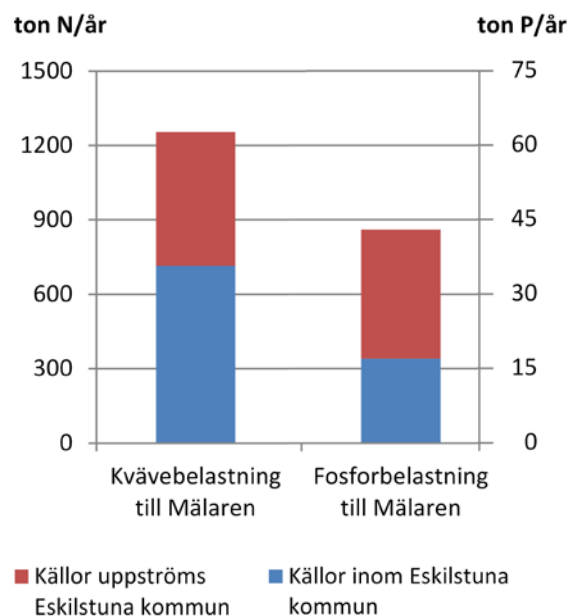
4.1 Eskilstunas vattenrelaterade miljöproblem

Vattenmyndigheten har redovisat en statusklassificering för kommunens utpekade vattenförekomster. I Eskilstuna är den kemiska statusen i sjöar och vattendrag generellt sett god, bortsett från det för hela Sverige gemensamma problemet med kvicksilver. Eskilstunaån uppnår dock inte kraven för god kemisk ytvattenstatus. När det gäller ekologisk status visar klassificeringen att så gott som alla av kommunens ytvattenförekomster har problem med att nå kraven för god status. Eskilstunas sjöar och vattendrag har problem med övergödning, vandringshinder, försurning, främmande arter och miljögifter.

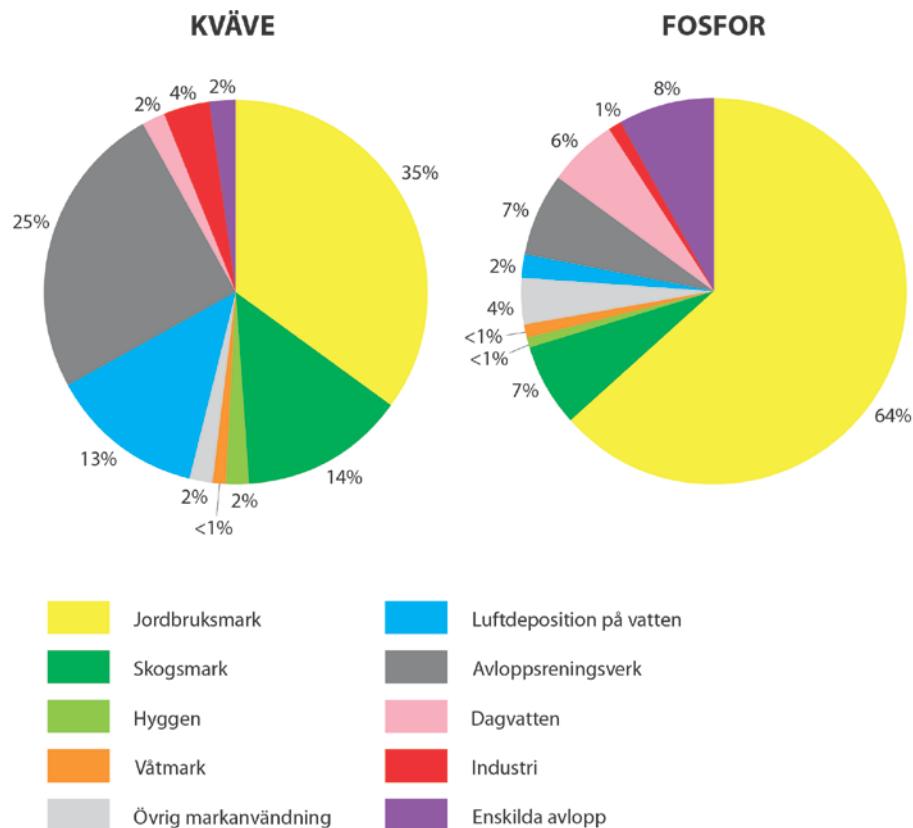
Samtliga 22 grundvattenförekomster har i dagläget god kvantitativ och kemisk status. Delar av isälvsformationerna riskerar dock att inte följa kvalitetsmålen för kemisk status 2015. Det beror på att det finns risk för att grundvattnet kan förorenas från pågående markanvändning t.ex. genom läckage från förorenade områden, deponier, vägar, dagvatten, användande av vägsalt, spill vid olyckor, bekämpningsmedel, och enskilda avloppslösningar.

4.1.1 Övergödning

För kommunens sjöar och vattendrag är övergödning det dominerande problemet. Jordbrukets läckage av näringsämnen till sjöar och vattendrag är en stor källa. Alla jordar "läcker" naturligt näringsämnen. Utläcket från jordbruksmark ökar dock genom att de brukas. Även deposition av ammoniak och andra luftburna kväveföreningar bidrar till övergödningen av sjöar och vattendrag. Andra källor är utsläpp från reningsverk (inklusive ledningsnät), industrier, enskilda avlopp, skogsbruk, dagvatten, fartyg och fritidsbåtar samt luftdeposition av fosfor och kväve.

Figur 2 Kväve- och fosforbelastning till Mälaren, med ursprung från Eskilstuna kommun respektive kranskommuner. För Mälarens del är det främst fosfor som påverkar övergödningen.

Figur 3 Belastningsdiagram för Mälaren. Från SLUs rapport Mälarens tillståndsutveckling 1965-2011, anger olika källor till belastning av kväve och fosfor på Mälaren.

4.1.2 Fysiska hinder

Många av kommunens sjöar och vattendrag är utsatta för en fysisk påverkan genom bland annat vattenreglering, dämning, sjösänkning, dikning av våtmarker, rätning av vattendrag, kulvertering, dikning av skogs- och jordbruksmark samt muddring och andra ingrepp i framför allt strandmiljöer. Fysiska störningar är ett hinder för att kvalitetsmålen för god ekologisk status ska kunna nås. Här utgör Eskilstunaån det tydligaste exemplet på ett genomreglerat vattendrag med många små kraftverk och tillhörande dammar.

4.1.3 Miljögifter

Både pågående och nedlagda verksamheter samt vår konsumtion av kemikalier och läkemedel har orsakat och orsakar föroreningar i marken, sediment, yt- och grundvatten. Tidigare har det i Eskilstuna bedrivits olika typer av industriell verksamhet som deponier, sågverk med impregneringsanläggningar och metallbearbetande industrier, som orsakat olika typer av föroreningar. Många av dessa områden är belägna nära Eskilstunaån och läcker eller riskerar att läcka ut skadliga ämnen till vatten. En ytterligare del av problembilden rör det faktum att kunskapen kring olika miljögifter långtifrån är komplett. Det tillkommer ständigt nya ämnen vars effekter inte sällan upptäcks förrän de redan hunnit tillfogat skada ute i naturen. Redan befintliga föroreningar i mark- och vattenområden är otillräckligt dokumenterade. Dessutom råder begränsad kunskap om i vilken utsträckning klimatförändringar kan komma att påverka ämnenas tillgänglighet och påverkan på vattenmiljön.

4.1.4 Förorenad mark och sediment

Den långa industritraditionen i Eskilstuna har medfört att det finns ett stort antal förorenade mark- och vattenområden. Deponering av avfall och utfyllnad med förorenade massor har skett under lång tid. Större delen av de förorenade områdena finns inom tätorterna där det förekommit eller förekommer industriverksamhet eller andra verksamheter som innebär risk för markförorening. Det finns över 600 förorenade och potentiellt förorenade områden registrerade i EBH-stödet för Eskilstuna. Drygt 80 av dessa har fått riskklass 1 eller 2.

Även sedimenten i t.ex. Eskilstunaån är förorenade, men kunskapen om var och i vilken omfattning sedimenten är förorenade är idag bristfällig.

4.1.5 Främmande arter

Konsekvenserna av att främmande arter introduceras i våra vatten är till stor del okända men man vet att det är mycket svårt att utrota en art som blivit livskraftig i sin nya miljö. Främmande arter utgör ett hot mot den biologiska mångfalden genom bland annat konkurrens med inhemska arter, varav flodkräftan är ett exempel. I Mälaren finns det idag minst 23 främmande arter varav Sjögull är ett växande problem. Kunskapen om förekomsten av främmande arter i kommunen är idag begränsad.

4.1.6 Klimatförändringar och fysisk planering

Klimatförändringarna blir allt påtagligare och kommer att märkas på många olika sätt och inom många olika sektorsområden, såväl positivt som negativt. Det framtida klimatet, som successivt blir allt våtare och varmare, ställer krav på att kommunen utvecklar ett mer resilient och hållbart planerings sätt för att kontinuerligt kunna anpassas till ändrade klimatförhållanden. Vattenfrågorna behöver på ett bättre sätt tas med i den fysiska planeringen och den breda samhällsplaneringen. Det är därför angeläget att kommunen tar fram strategier och åtgärdsprogram för att kunna hantera ökande nederbörds mängder och extremväder med efterföljande risker för översvämningar. Detta gäller inte minst Eskilstunaån i sin passage av genom Eskilstuna och vidare mot Torshälla och Mälaren. Utöver detta behöver kommunen även utveckla strategier i den fysiska planeringen som säkrar en kommun- och stadsutveckling som klarar att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten.

4.1.6 Vattenförsörjning

Ungefär 90 % av kommunens innevånare får sitt dricksvatten från Hyndevads vattenverk. Varje år tas omkring 10 miljoner m³ vatten ut från Hyndevadströmen och renas genom s.k. konstgjord infiltration i Strömsholmsåsen i Hyndevad. Råvattnet har sitt ursprung från Hjälaren och Tandlaån/Kälbroån avrinningsområden.

Råvattentäkten är en mycket sårbar del i en säker vattenförsörjning. För att säkra dricksvattenkvaliteten har under 2014 ett skyddsområde och skyddsbestämmelser för Hyndevad inrättats. Kommunen saknar dock för närvarande reservvattentäkt.

4.1.7 Försurning

Den största källan till den av mänskliga aktiviteter orsakade försurningen i Sverige är förbränning av fossila bränslen. I Sörmland som helhet är försurning idag inte något stort problem. Däremot är graden av försurning i tätorterna högre, eftersom nedfallet av luftföroreningar är större än på landsbygden. För Eskilstunaåns del är idag en liten del av källflödena inom avrinningsområdet påverkat av försurning. Vattnet i dessa områden ingår i pågående åtgärdsområden för kalkning.

5.0 Mål- och åtgärdsplan för yt- och grundvatten

I. För att det i Eskilstunaån ska finnas bra förutsättningar för biologisk mångfald och möjligheter till bad, fiske och rekreation, behöver problemen med övergödning, fysiska hinder, miljögifter och främmande arter minska.

Delmål för Eskilstunaån:

- A. Utsläpp av fosfor och kväve begränsas.
- B. Möjlighet finns för fisk att vandra fritt.
- C. Påverkan på yt- och grundvatten från förorenande verksamheter och områden minimeras.
- D. Eskilstunaån har en god vattenkvalitet.
- E. Förebygga etablering av främmande arter.
- F. Ett vattenråd finns för Eskilstunaån.
- G. Eskilstunaån är ett fiskevårdsområde.

Tidpunkt	Nr	Åtgärd	Ansvarig för beslut och genomförande	Tidigare målnr. ¹
2015-2021	I:1	Planera och genomföra ett tillsynsprojekt med inriktning på de jordbruksmarker där risken för fosfor och kväveläckage är extra stor eller där läckage sker till känsliga recipienter. Projekt genomförs inom den ordinarie tillsynen. (A) ² . Samma åtgärd som, 3:6 .	Miljö- och räddningstjänstnämnden	Utveckling av VP 1:2
2015-2021	I:2	Vandringshindren mellan Mälaren och Hjälmarén åtgärdas så att det finns möjlighet för fisk att vandra fritt i Eskilstunaån. Arbetet genomförs i 3 steg (se vidare under kommentarer sid. 20). (B), Samma åtgärd som, 4:1 .	<u>Kommunstyrelsen</u> Stadsbyggnadsnämnden Torshälla stads nämnd Miljö och räddningstjänstnämnden	Utveckling av VP 6:5
2015-2020	I:3	Belastningen av miljöskadliga ämnen till Eskilstunaån från miljöfarliga verksamheter kartläggs och åtgärdas, (C). Samma åtgärd som 5.8 .	<u>Miljö- och räddningstjänstnämnden</u> Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö AB	Ny åtgärd
2015-2016	I:4	Inom ramen för den kommunövergripande kemikaliestrategi som kommunen avser att utarbeta med start 2014 kartläggs och utreds möjliga åtgärder för att minska spridningen av kemikalier och läkemedelsrester via VA-systemet till Eskilstunaån. (C) Samma åtgärd som 5:3 .	<u>Eskilstuna Energi och Miljö AB</u> Kommunstyrelsen Miljö- och räddningstjänstnämnden	Utveckling av VP 5:6

¹ Åtgärd i tidigare vattenplan (VP) eller Vattenmyndighetens åtgärdsprogram (ÅTGÄRD).

² Bokstaven eller bokstäverna inom parentes hänvisar till ett eller flera delmål.

Tidpunkt	Nr	Åtgärd	Ansvarig för beslut och genomförande	Tidigare målnr.
2015	I:5	Eskilstuna kommun ska verka (ta initiativ till) för att Eskilstunaån blir ett samlat fiskevårdsområde. (G)	<u>Kommunstyrelsen</u> Torshälla stads nämnd	Ny åtgärd
2015-2016	I:6	Förorenade sediment i Eskilstunaån kartläggs och tillförs Länsstyrelsens EBH databas. (C) Samma åtgärd som 5:1 och 6:1 .	<u>Kommunstyrelsen</u> Miljö- och räddningstjänstnämnden Stadsbyggnadsnämnden Eskilstuna Energi och Miljö AB	Utveckling av VP 5:2 ÅTGÄRD 32 Komplettering till kommunens handlingsplan för förorenade områden.
2016- 2021	I:7	En handlingsplan utarbetas och genomförs utifrån åtgärd I:6 för efterbehandling av förorenat sediment i Eskilstunaån inklusive åmynningen och Väsbyviken. (C) Samma åtgärd som 5:2	<u>Kommunstyrelsen</u> Miljö- och räddningstjänstnämnden Stadsbyggnadsnämnden Eskilstuna Energi och Miljö AB	Utveckling av VP 5:2 ÅTGÄRD 32 Komplettering till kommunens handlingsplan för förorenade områden.
2014-2021	I:8	Ett handlingsprogram utarbetas med syfte att Eskilstunaån i hela sin sträckning ska ha badbar vattenkvalitet. Programmet genomförs i tre steg 1. 2014 kartläggning av Eskilstunaåns vattenkvalitet och vilka problem som finns. 2. 2016 antar kommunen en handlingsplan för att åtgärda de i problem som identifierats. 3. 2016-2021 genomförs de identifierade åtgärderna enligt handlingsplanen. (D)	<u>Kommunstyrelsen</u> Miljö- och räddningstjänstnämnden Stadsbyggnadsnämnden Eskilstuna Energi och Miljö AB	Utveckling av VP 6:9
2016-2016	I:9	Planera och genomföra regelbunden provtagning i de större jordbruksåarna med syfte att få en jämförelse mellan olika jordbruksområden och för att jämföra med tidigare provtagning. A) Se även kommentar på sidan 20 Samma åtgärd som 3:11 .	<u>Miljö- och räddningstjänstnämnden</u> <u>Kommunstyrelsen</u>	Ny åtgärd Tydliggör kommunens behov av utökad provtagning vid vatten-vårdförbundens uppdatering av recipient-kontrollprogrammen
2015-2016	I:10	Informationskampanjer om Sjögull och andra främmande arters utbredning och spridningsrisker genomförs. Kampanjerna riktas till boende, båtägare och övriga berörda längs Mälärstranden. Utvecklingen av hållbara bekämpningsmetoder följs i samverkan med Mälarens vattenvårdsförbund och Mälaren en sjö för miljoner (MER projektet). (E) Samma åtgärd som 8:1 .	<u>Kommunstyrelsen</u> Miljö- och räddningstjänstnämnden Torshälla stads nämnd	Ny åtgärd
2015-2016	I:11	Ett vattenråd med representanter för bl.a. kommunen, markägare företag och andra intressenter bildas för Eskilstunaån. (F)	Kommunstyrelsen	Ny åtgärd

Tidpunkt	Nr	Åtgärd	Ansvarig för beslut och genomförande	Tidigare målnr.
2015-2021	1:12	En åtgärdsplan utarbetas för att minska den hydrauliska överbelastningen från det kommunala ledningsnätet. Den ska visa var och hur mycket avloppsvatten som bräddar till Eskilstunaån och andra recipienter från VA-nätet pga. hydraulisk överbelastning. Förutsättningarna för att installera s.k. bräddnings-reningsverk utreds. (A, C, D). Samma åtgärd som 3:2 och 10:4 . Se även kommentar på sidan 20	<u>Eskilstuna Energi och Miljö AB</u> Kommunstyrelsen Miljö- och räddningstjänstnämnden	Ny åtgärd

2. För att kommunen ska säkra tillgång och kvalitet på dricksvatten behöver yt- och grundvattentäkterna skyddas.

Delmål för dricksvatten:

- A. Kommunen har en vattenförsörjningsplan.
B. Värdefulla befintliga och möjliga framtida yt- och grundvattentäkter har ett långsiktigt skydd.

Tidpunkt	Nr	Åtgärd	Ansvarig för beslut och genomförande	Tidigare målnr.
2015-16	2:1	En vattenförsörjningsplan ³ upprättas som även omfattar reservvattenförsörjning. (A)	<u>Eskilstuna Energi och Miljö AB</u> Kommunstyrelsen	VP 6:2
2015-2016	2:2	Kommunen inrättar vattenskyddsområden med föreskrifter för de kommunala yt- och grundvattentäkter som för dricksvattenförsörjning så att de långsiktigt bibehåller god kemisk och kvantitativ status. (B)	<u>Eskilstuna Energi och Miljö AB</u> Kommunstyrelsen	Utveckling av VP 4:2 ÅTGÄRD 34
2015	2:3	Kommunen tillser via tillsyn att de enskilda vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattenuttaget är mer än 10 m ³ /dag har god kemisk och kvantitativ status och ett långsiktigt skydd. (B)	<u>Miljö- och räddningstjänstnämnden</u> Kommunstyrelsen	Ny åtgärd ÅTGÄRD 35

³ Enligt Havs- och Vattenmyndighetens definition

3. För att kommunens sjöar, vattendrag och grundvatten ska kunna nå god status behöver övergödningen minska

Delmål övergödning:

- A. Kommunen har en antagen VA-plan.
- B. Utifrån en vision om nollutsläpp från kommunens ledningsnät inklusive pumpstationer ska den hydrauliska överbelastningen till 2021 vara minimerad.
- C. Samtliga enskilda avloppsanordningar uppfyller miljöbalkens krav.
- D. Utsläpp av kväve och fosfor från markavvattning begränsas.
- E. Begränsa utsläppen av fosfor och kväve.
- F. Kommunen ska återställa våtmarker.

Tidpunkt	Nr	Åtgärd	Ansvarig för beslut och genomförande	Tidigare målnr.
2014-2015	3:1	En VA-plan för Eskilstuna kommun utvecklas med mål och åtgärder för kommunens VA-verksamhet. Av planen bör det framgå vilka områden som bör anslutas till kommunalt VA alternativt bör ha enskilda lösningar. (A, E)	<u>Kommunstyrelsen</u> Eskilstuna Energi och Miljö AB Miljö- och räddningstjänstnämnde	Ny åtgärd ÅTGÄRD 37
2014-2021	3:2	En åtgärdsplan utarbetas för att minska den hydrauliska överbelastningen från det kommunala ledningsnätet. Den ska visa var och hur mycket avloppsvatten som bräddar till Eskilstunaån och andra recipienter från VA-nätet pga. hydraulisk överbelastning. Förutsättningarna för att installera s.k. bräddnings-reningsverk utreds. (B, E) Samma åtgärd som 1:12 och 10.4. Se även kommentar på sidan 20.	<u>Eskilstuna Energi och Miljö AB</u> Kommunstyrelsen Miljö- och räddningstjänstnämnden	Ny åtgärd
2015-2016	3:3	<i>Kommunen undersöker möjligheterna att via arrendeavtal eller genom andra frivilliga åtgärder minska belastningen av övergödande ämnen avseende kommunal mark som används för jordbruksproduktion.</i> (D,E)	<u>Kommunstyrelsen</u>	Ny åtgärd
2015-2021	3:4	Kartlägg och åtgärda samtliga enskilda avloppsanläggningar som inte uppfyller miljöbalkens krav. (C, D, E)	Miljö- och räddningstjänstnämnden	Utveckling av VP 1:1 Åtgärd 33
2015-2016	3:5	Kartlägg samtliga markavvattningsföretag utifrån funktion, gällande juridiska förutsättningar (tillstånd) samt geografisk placering. Klärklar vilka av markavvattningsföretagen som utifrån dagens markanvändning fyller en funktion och vilka som bör avvecklas (D,E)	<u>Miljö- och räddningstjänstnämnden</u> Mark- och exploateringskontoret	Ny åtgärd

Tidpunkt	Nr	Åtgärd	Ansvarig för beslut och genomförande	Tidigare målnr.
2015-2021	3:6	Planera och genomföra ett tillsynsprojekt med inriktning på de jordbruksmarker där risken för fosfor och kväveläckage är extra stor eller där läckage sker till känsliga recipienter. Projekt genomförs inom den ordinarie tillsynen. (D, E) ⁴ Samma åtgärd som 1:1	Miljö- och räddningstjänstnämnden	Utveckling av VP 1:2
2015-2021	3:7	Minst två våtmarksområden etableras på kommunal mark. Erfarenheterna från anläggandet ger underlag för att planera kommande våtmarker. <i>Utbyggnad av våtmark på brukningsvärd åkermark får endast ske efter kommunstyrelsens godkännande.</i> (E, F)	Stadsbyggandsnämnden Kommunstyrelsen	Utveckling av VP 3:1
2016-2021	3:8	Utreda förutsättningar för att begränsa läckaget av fosfor, kväve och andra förorenade ämnen från kommunens mark och via dagvatten, t.ex. fosforfällor med biokolfilter för reduktion av fosfor och andra ämnen, eller utvecklade brukningsmetoder. (E)	Kommunstyrelsen Stadsbyggnadsnämnden Eskilstuna Energi och Miljö AB	Ny åtgärd
2015-2021	3:9	Pågående informationsprojekt till bl. a. lantbrukare och markägare för att öka <i>den gemensamma</i> kunskapen och skapa dialog med lantbruket om hållbart jordbruk <i>ska fortsätta</i> under planperioden. (D, E)	Miljö- och räddningstjänstnämnden	Utveckling av VP 1:2
2015-2016	3:10	Förutsättningarna för att bygga mottagningsplatser för tömning av båttoaletter utreds kommunövergripande. Viktiga aspekter är lämplig geografisk placering samt tekniska och ekonomiska faktorer. (E) Samordning sker med åtgärd 5:7.	Kultur- och fritidsnämnden Torshällas stads nämnd Kommunstyrelsen	Ny åtgärd
2015-2021	3:11	Planera och genomföra regelbunden provtagning i de större jordbruksåarna med syfte att få en jämförelse mellan olika jordbruksområden och för att jämföra med tidigare provtagning.(D, E) Samma åtgärd som 1:9 .) Se även kommentar på sidan 20.	Miljö- och räddningstjänstnämnden Kommunstyrelsen	Ny åtgärd Komplettering till recipient-provtagning i Hjälmaren och nationell provtagning i Mälaren.”

⁴ Bokstaven eller bokstäverna inom parentes hänvisar till ett eller flera delmål.

4. För att kommunens sjöar och vattendrag ska kunna nå en god status behöver problem med fysisk förändring minska.

Delmål fysisk förändring:

- A. Möjlighet finns för fisk att vandra mellan Mälaren och Hjälmaren.
- B. Kommunens tillsynsplan omfattar vattenverksamheter.

Tidpunkt	Nr	Åtgärd	Ansvarig för beslut och genomförande	Tidigare målnr.
2015-2021	4:1	Vandringshindren mellan Mälaren och Hjälmaren åtgärdas så att det finns möjlighet för fisk att vandra fritt i Eskilstunaån. Arbetet genomförs i 3 steg, se vidare under kommentarer sid 20. (A) Samma åtgärd som 1:2 .	<u>Kommunsstyrelsen</u> Stadsbyggnadsnämnden Torshälla stads nämnd Miljö- och räddningstjänstnämnden	Utveckling av VP 6:5
2015-2016	4:2	Vattenverksamheter inom kommunen karteras och inkluderas i kommunens tillsynsplan. Utifrån karteringen görs prioriteringar i tillsynsplanen, en prioriteringsgrund är då målen med vattenplanen. (A, B)	Miljö- och räddningstjänstnämnden	Utveckling av VP 6:7 <i>MRN har tillsyns över all vattenverksamhet/ MB</i>

5. För att kommunens sjöar, vattendrag och grundvatten ska kunna nå en god kemisk status behöver problemen med miljögifter minska.

Delmål miljögifter:

- A. Minimera påverkan på yt-och grundvatten från förorenande verksamheter och områden.
- B. Handlingsplan för efterbehandling av förorenade sediment.
- C. Utsläppen av läkemedel och kemikalier till mark och vatten minimeras.
- D. Kommunala reningsanläggningar med olje- och slamavskiljare motsvarar rening klass 1.

Tidpunkt	Nr	Åtgärd	Ansvarig för beslut och genomförande	Tidigare målnr.
2015-2016	5:1	Förorenade sediment i Eskilstunaån kartläggs och tillförs och Länsstyrelsens EBH databas. (A, B) Samma åtgärd som 1:6 och 6:1.	<u>Kommunstyrelsen</u> <u>Miljö- och räddningstjänstnämnden</u> <u>Stadsbyggnadsnämnden</u> <u>Eskilstuna Energi och Miljö AB</u>	Utveckling av VP 5:2 ÅTGÄRD 32 Komplettering till kommunens handlingsplan för förorenade områden.
2016-2021	5:2	En handlingsplan utarbetas och genomförs utifrån åtgärd 5:1 för efterbehandling av förorenat sediment i Eskilstunaån inklusive åmynningen och Väsbyviken (A, B) Samma åtgärd som 1:7.	<u>Kommunstyrelsen</u> <u>Miljö- och räddningstjänstnämnden</u> <u>Stadsbyggnadsnämnden</u> <u>Eskilstuna Energi och Miljö AB</u>	Utveckling av VP 5:2 ÅTGÄRD 32 Komplettering till kommunens handlingsplan för förorenade områden.
2015-2016	5:3	Inom ramen för den kommunövergripande kemikaliestrategi som kommunen avser att utarbeta med start 2014 kartläggs och utreds möjliga åtgärder för att minska spridningen av kemikalier och läkemedelsrester via VA-systemet till Eskilstunaån. (A, C) Samma åtgärd som 1.4.	<u>Eskilstuna Energi och Miljö AB</u> <u>Kommunstyrelsen</u> <u>Miljö- och räddningstjänstnämnden</u>	Utveckling av VP 5:6
2015-2016	5:4	En informationskampanj till hushåll och företag genomförs med syfte att begränsa utsläppen av läkemedel och kemikalier till avloppet. Kampanjen samordnas med kommunens kemikaliestrategi. (C)	<u>Eskilstuna Energi och Miljö AB</u> <u>Miljö- och räddningstjänstnämnden</u>	Ny åtgärd
2015-2016	5:5	Kartläggning av kommunala olje- och slamavskiljare genomförs. En åtgärdsplan utarbetas för att uppnå maximal reningsgrad utifrån gällande krav och miljö kvalitetsnormer. (D)	<u>Miljö- och räddningstjänstnämnden</u> <u>Eskilstuna Energi och Miljö AB</u>	Ny åtgärd
2015	5:6	Ordinarie snötippor identifieras och kontrolleras med avseende på vattenrelaterade föroreningar. Utifrån resultatet föreslås åtgärder. (A, C)	<u>Stadsbyggnadsnämnden</u> <u>Miljö- och räddningstjänstnämnden</u>	Ny åtgärd

Tidpunkt	Nr	Åtgärd	Ansvarig för beslut och genomförande	Tidigare målnr.
2015-2016	5:7	En utredning genomförs av lämplig geografisk placering, tekniska och ekonomiska förutsättningar för mottagningsplatser för tömning av båttoaletter. Det ska även 2015 finnas möjlighet för båtägare att tanka alkylatbensin och från 2016 kunna tvätta båten i en godkänd bättvätt eller på en spolplatta. (A, C) Samordning sker med åtgärd 3:10.	<u>Kultur- och fritid</u> <u>Torshällas stads nämnd</u> Kommunstyrelsen	Ny åtgärd delvis utveckling av VP 5:3
2015-2020	5:8	Belastningen av miljöskadliga ämnen till Eskilstunaån från miljöfarliga verksamheter kartläggs och åtgärdas. (A) Samma åtgärd som 1:3.	<u>Miljö- och räddningstjänstnämnden</u> Eskilstuna Energi och Miljö AB	Ny åtgärd

6. För att kommunens sjöar, vattendrag och grundvatten ska kunna nå en god kemisk status behöver problemen med förorenad mark och sediment minska.

Delmål förorenad mark och sediment:

- A. Minska påverkan på yt- och grundvatten från förorenade områden.
- B. Handlingsplan för att åtgärda förorenade områden.

Tidpunkt	Nr	Åtgärd	Ansvarig för beslut och genomförande	Tidigare målnr.
2015-2016	6:1	Förorenade sediment i Eskilstunaån kartläggs och tillförs Länsstyrelsens EBH databas (). (A, B) Samma åtgärd som 1:6 och 5.1	<u>Kommunstyrelsen</u> <u>Miljö- och räddningstjänstnämnden</u> <u>Stadsbyggnadsnämnden</u> Eskilstuna Energi och Miljö AB	Utveckling av VP 5: ÅTGÄRD 32 Komplettering till kommunens handlingsplan för förorenade områden
2015-2021	6:2	Kommunens handlingsplan för förorenade områden kompletteras med en utredning om risken för att föroreningskadade områden påverkar yt- och grundvatten. Åtgärden ska vara samordnad med kommunens stadsutvecklings- och fysiska planering med särskild fokus på dagvattenhantering. (A)	<u>Kommunstyrelsen</u> Miljö- och räddningstjänstnämnden Stadsbyggnadsnämnden	Utveckling av VP 4:2, 5:1
2018-2021	6:3	Saneringsåtgärder genomförs enligt prioritering till följd av 6:2. (A)	<u>Kommunstyrelsen</u>	Utveckling av VP 5:2 ÅTGÄRD 32

7. För att kommunens sjöar och vattendrag ska kunna nå en god status behöver problemen med försurning åtgärdas.

Delmål försurning:

A. Den regionala åtgärdsplanen för kalkning i Södermanlands län följs.

Tidpunkt	Nr	Åtgärd	Ansvarig för beslut och genomförande	Tidigare målnr.
2015-2021	7:1	Det pågående åtgärdsarbetet fortsätter enligt den regionala åtgärdsplanen för kalkning i Södermanlands län. (A)	Miljö- och räddningstjänstnämnden	VP 2:2

8. För att kommunens sjöar och vattendrag ska kunna nå en god ekologisk status behöver problemen med främmande arter minska.

Delmål främmande arter:

A. Förebygga etablering av främmande arter.

B. Främmande arter inkluderas i övervakningen.

Tidpunkt	Nr	Åtgärd	Ansvarig för beslut och genomförande	Tidigare målnr.
2015-2016	8:1	Informationskampanjer om Sjögull och andra främmande arters utbredning och spridningsrisker genomförs. Kampanjerna riktas till boende, båtägare och övriga berörda längs Mäljarstranden. Utvecklingen av hållbara bekämpningsmetoder följs i samverkan med Mälarens vattenvårdsförbund och Mälaren en sjö för miljoner (MER projektet). (A) Samma åtgärd som 1:10.	<u>Kommunstyrelsen</u> Miljö- och räddningstjänstnämnden Torshälla stad s nämnd	Ny åtgärd
2015-16	8:2	Utred förutsättningarna för att komplettera övervakningen av främmande arter. (A, B)	Miljö- och räddningstjänstnämnden	Ny åtgärd

9. I Eskilstuna kommun ska det finnas bra möjlighet till bad, fiske och rekreation samt natur- och friluftsvärden.

Delmål natur- och friluftsvärden:

- A. Kommunens badplatser har en bra vattenkvalitet.
- B. Kunskapsunderlag finns om höga vattenanknutna natur- och friluftsvärden.
- C. Limniska reservat inrättas.

Tidpunkt	Nr	Åtgärd	Ansvarig för beslut och genomförande	Tidigare målnr.
2015-2016	9:1	Ett provtagningsprogram tas fram för de badplatser som idag inte kontrolleras. Informationen tillgängliggörs på kommunens hemsida. Åtgärder vidtas om en badplats inte uppfyller kraven på god badkvalitet. (A)	Miljö- och räddningstjänstnämnden Kultur- o fritidsnämnden, Torshälla stads nämnd	Utveckling av VP 1:7
2015-2016	9:2	Vattenanknutna höga natur- och friluftsvärden i kommunen kartläggs, samt förslag till åtgärder för att bevara dem tas fram. (B)	Stadsbyggnadsnämnden Miljö- och räddningstjänstnämnden Kommunsstyrelsen	Ny åtgärd
2015-2021	9:3	Limniska reservat inrättas där höga värden konstateras enligt kartläggningen i 9:2. (C)	Stadsbyggnadsnämnden Kommunsstyrelsen	Utveckling av VP 6:3 VP

10. Planering för att ökad nederbörd till följd av klimatförändringar inte ska påverka kommunens sjöar och vattendrag negativt.

Delmål klimatförändringar:

- A. Riskerna för föroreningar till följd av översvämning i Eskilstuna tätort minskas.
 B. Klimatanpassning beaktas i detaljplanearbetet.

Tidpunkt	Nr	Åtgärd	Ansvarig för beslut och genomförande	Tidigare målnr.
2015-16	10:1	Kartläggning genomförs av befintliga invallningar och känsliga objekt som vägar, källare, elinstallationer och vattenledningar med skyddsbehov vid översvämningar. Samordnas med kris och beredskap. (A) Samma åtgärd som 12:4.	Kommunstyrelsen Stadsbyggnadsnämnden Torshälla stad Eskilstuna Energi och Miljö AB,	Utveckling av VP 6:8 ÅTGÄRD 32 ÅTGÄRD 36 ÅTGÄRD 33
2015-16	10:2	Utveckla planbestämmelserna vid detaljplanering för att kunna följa miljö kvalitetsnormerna, höja krisberedskapen för klimatanpassning t.ex. system för omhändertagande av dagvatten. (B)	Stadsbyggnadsnämnden Kommunstyrelsen	Ny åtgärd
2015-16	10:3	Utred behovet av riskbedömningar och undersökningar för att motverka hot som kan uppkomma i samband med översvämning. Utredningen samordnas med pågående arbete med klimatanpassningsplan (A, B). Se även åtgärd 6.2.	Stadsbyggnadsnämnden	Ny åtgärd
2015-2021	10:4	En åtgärdsplan utarbetas för att minska den hydrauliska överbelastningen från det kommunala ledningsnätet. Den ska visa var och hur mycket avloppsvatten som bräddar till Eskilstunaån och andra recipienter från VA-nätet pga. hydraulisk överbelastning. Förutsättningarna för att installera s.k. bräddnings-reningsverk utreds. (A) Samma åtgärd som 1:12 och 3:2.	Eskilstuna Energi och Miljö AB Stadsbyggnadsnämnden Kommunstyrelsen Miljö- och räddningstjänstnämnden	Ny åtgärd
2015	10:5	Utreda förutsättningarna för att kunna öka kapaciteten för avtappning vid Torshälla.	Torshälla stad Samråd med Hjälmarens vattenvårdsförbund Kommunstyrelsen	Ny åtgärd

11. Vattenplanens geografiska information är tillgänglig i Eskilstunakartan.

Tidpunkt	Nr	Åtgärd	Ansvarig för beslut och genomförande	Tidigare målnr.
2015-2016	11:1	Den geografiska information som finns i Vattenplanen görs tillgänglig för kommunorganisationen och kommuninvånarna genom publicering i Eskilstunakartan. Även relevant underlagsinformation ska finnas tillgänglig.	Kommunstyrelsen Stadsbyggnadsnämnden	Ny åtgärd

12. Fysisk planering och exploatering

Delmål fysisk planering och exploatering:

- A. Den fysiska planeringen och åtgärder vid exploatering utvecklas för att yt-och grundvattenstatusen ska bli bättre.
- B. Påverkan på yt-och grundvatten från förorenande verksamheter och områden minimeras
- C. Minska riskerna för förorening till följd av översvämning i Eskilstuna tätort.

Tidpunkt	Nr	Åtgärd	Ansvarig för beslut och genomförande	Tidigare målnr.
2015	12:1	Dagvattenriktlinjer antas för Eskilstuna kommunen. (A, B, C)	Kommunstyrelsen	VP 1:5
2015-2016	12:2	En dagvattenplan utarbetas med stöd av dagvattenriktlinjerna och antas. Den ska redovisa var och vilka dagvattenåtgärder som behöver genomföras. (A, B, C)	<u>Eskilstuna Energi och Miljö AB</u> Kommunstyrelsen Stadsbyggnadsnämnden Miljö- och Räddningstjänstnämnden	VP 1:6 ÅTGÄRD 36
2016-2021	12:3	Åtgärderna i dagvattenplanen genomförs och utfallet av dem följs upp årligen enligt ett kontrollprogram. (C)	<u>Eskilstuna Energi och Miljö AB</u> <u>Stadsbyggnadsnämnden</u> Miljö- och Räddningstjänstnämnden	Ny åtgärd ÅTGÄRD 36
2015-2016	12:4	Kartläggning genomförs av befintliga invallningar och för att i ett andra steg undersöka om det finns fler känsliga objekt som vägar, källare, elinstallationer och vattenledningar med skyddsbehov som behöver skyddas vid ett potentiellt vid översvämningsscenario. Samordnas med kris och beredskap. (A)Samma åtgärd som 10:1.	<u>Kommunstyrelsen</u> Stadsbyggnadsnämnden Torshälla stad Eskilstuna Energi och	Utveckling av VP 6:8 ÅTGÄRD 32 ÅTGÄRD 36 ÅTGÄRD 33

Tidpunkt	Nr	Åtgärd	miljö AB Ansvarig för beslut och genomförande	Tidigare målnr.
2016-2021	12:5	Utifrån resultatet från kartläggningen enligt 12:4 planeras och genomförs nödvändiga invallningar, nya avtappningar eller andra lämpliga skydd. (C)	<u>Stadsbyggnadsnämnden</u> Kommunstyrelsen Eskilstuna Energi och Miljö AB Torshälla stad	Ny åtgärd
2016 -2021	12:6	Som förebyggande åtgärd och skydd mot översvämningar etableras en våtmark/ <i>översilningsyta</i> nära invallningen på <i>östra sidan</i> av Eskilstunaån mellan Eskilstuna och Torshälla. (A, B, C) Samordnas med åtgärd 3:7.	<u>Stadsbyggnadsnämnden</u> <u>Torshälla stad</u> Kommunstyrelsen	Utvecklad från VP 3:1
2015-2016	12:7	Lokala riktlinjer utarbetas i samråd med Länsstyrelsen för hur MKN för vatten bör beaktas i den fysiska planeringen. (A)	<u>Stadsbyggnadsnämnden</u> Kommunstyrelsen	Ny åtgärd

Nationella miljömål				
<p>13. Lokal samverkan för en god miljö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ingen övergödning • Bara naturlig försurning • Giftfri miljö • Levande sjöar och vattendrag • Grundvatten av god kvalitet • Myllrande våtmarker • Ett rikt växt- och djurliv 				
2015 -		<i>Utveckling av arena för en kontinuerlig och långsiktig dialog mellan kommunen och lantbruket avseende hållbar lokal livsmedelsförsörjning med avseende på vatten, energi och matproduktion.</i>	<u>Kommunstyrelsen</u> i samråd med berörda nämnder och bolag	Ny åtgärd

5.1 Kommentarer till mål och åtgärder

1:2 och 4:1. Steg I) År 2014-2016 utreds förutsättningarna (praktiskt, juridiskt och ekonomiskt) för att kunna säkerställa förutsättningar för fiskvandring mellan Mälaren och Hjälmaren. Steg II) 2016 utreds förutsättningarna för att få statligt stöd för genomförandet. Steg III) 2017-18 påbörjas åtgärder för att undanröja vandringshindren i ån..

1:9 och 3:14. Den årliga recipientprovtagningen i Eskilstunaån genom Hjälmarens vattenvårdsförbund samt i Blacken via Mälarens vattenvårdsförbund bör kompletteras med att rullande provtagning även i mindre sjöar och vattendrag i kommunen. Det särskilt viktigt att ta fram indikatorer som mäter biologiskt liv t.ex. indexarter som antal dagsländelarver. Fokus bör vara övergödning.

1:12, 3.3 och 10.4. I ett första steg 2014- 2015 genomförs, i samordning med pågående arbete med befintlig saneringsplan för kommunens VA-nät, en kartläggning som visar var det förekommer hydraulisk överbelastning, hur stor volym som avleds till recipienten, belastning i form av kväve och fosfor, recipients känslighet, bedömda miljökonsekvenser samt behov av åtgärder. I ett andra steg utarbetas med en tidsatt åtgärdsplan (senast 2016). Åtgärderna verkställs 2017-2021.

3.4. Tillsynen av enskilda avlopp inriktas så att ca 600 fastigheter per år fram till 2021 inventeras och föreläggs att rätta till brister för att utsläppen av fosfor och kväve och övriga miljö- och hälsofarliga substanser ska klara "hög skyddsnivå" enligt Naturvårdsverkets allmänna råd 2011.

6.0 Organisation och genomförande

Följande aktörer har ansvar för att genomföra de åtgärder som ingår i mål- och åtgärdsplanen.

Kommunfullmäktige

- Antar Vattenplanen,
- tar ställning till en årlig redovisning av arbetet med att nå mål och genomföra åtgärder,
- tar en gång per mandatperiod ställning till om Vattenplanen är aktuell eller ska revideras.

Kommunstyrelsen

- Verkställer fullmäktiges beslut och övervakar verksamheternas arbete med att genomföra åtgärder och projekt enligt Vattenplanen,
- har ett övergripande ansvar för miljöpolitiken när det gäller vatten,
- ansvarar för att åtgärder genomförs och årligen redovisas till kommunfullmäktige,
- ansvarar för resursfördelning,
- utvärderar och följer upp handlingsplanens mål och åtgärder.

Stadsbyggnadsnämnden

- Medverkar i arbetet med den översiktliga planeringen av användningen av mark och vatten,
- fullgör kommunens uppgifter rörande områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken,
- behandlar ansökningar om bygglov, marklov och strandskyddsdispens samt andra uppgifter inom området plan- och bygg,
- har hand om kommunens förvaltning, underhåll och skötsel av Eskilstunaån med kajer, invallningar, slussar och andra

regleringsanordningar samt kommunens avvattningsanläggningar⁵.

- beslutar om att anta, ändra eller upphäva vissa typer av detaljplaner och områdesbestämmelser.

Miljö- och räddningstjänstnämnden

- Ansvarar för tillsyn enligt miljöbalken och övriga uppgifter som kommunen har inom Miljö- och Hälsoskyddsområdet,
- svarar för beslut om dispens när det gäller att ta hand om avfall, tillsyn när det gäller gatuhållning, naturvård m.m.,
- ansvarar för tillsyn enligt räddningstjänsten,
- ansvar för information om åtgärder för att förebygga och begränsa allvarliga kemikalieolyckor.

Torshälla stad

- Har hand om förvaltning, skötsel och underhåll av gator, vägar, parker, planteringar och andra grönytor på kommunens mark inom Torshälla stads geografiska område,
- har hand om kommunens yrkesmässiga och kommersiella hamnverksamhet i Torshälla, gästhamnar, båtplatser och MälARBaden,
- ansvarar för kommunens förvaltning, underhåll och skötsel av Eskilstunaån inklusive Torshällaån, Nybyån och Eskilstuna Nedre Kanal från inloppet till Nybyån till utloppet i Mälaren. Ansvaret avser kajer, slussar och andra regleringsanordningar samt kommunens avvattningsanläggningar.

⁵ Undantag gäller för motsvarande uppgifter inom det geografiskt avgränsade område som Torshälla stads nämnd ansvarar för.

Eskilstuna Energi och Miljö AB

- Utför och verkställer kommunens skyldigheter och ambitioner inom VA-området utifrån lagkrav och kommunfullmäktiges beslut,
- bevakar och ansvarar för teknikutveckling inom VA-området i sitt löpande arbete,
- medverkar vid framtagning samt genomförande och uppföljning av Vattenplanen.

7.0 Konsekvensanalys

Det övergripande målet med Vattenplanen är att på ett resurseffektivt sätt nå en god vattenstatus i alla sjöar, vattendrag och grundvatten med ett särskilt fokus på Eskilstunaån och kommunens dricksvattenförsörjning.

Att genomföra de åtaganden som redovisas i mål- och åtgärdsdelen innebär konsekvenser både i form av nyttor men även kostnader. För att kunna göra rätt prioriteringar i urvalet är det viktigt att beskriva konsekvenserna av att genomförandet så att de mest kostandseffektiva åtgärderna i förhållande till miljönyttan prioriteras. Syftet med att beskriva konsekvenserna är att ge en bild av de kostnader och nyttor som kan förväntas vid genomförandet. I detta avsnitt beskrivs konsekvenserna övergripande. En viktig del i det fortsatta arbetet är att fördjupa konsekvensanalysen. I den fördjupad konsekvensanalys bör värdet av nyttorna redovisas mer ingående (se fortsatt arbete nedan).

Den största nyttan med att genomföra Vattenplanen är att åtgärdsarbetet ger förutsättningar för att säkerställa resurser i form av

rent yt- och grundvatten, vilket i sin tur möjliggör att vattnet även i framtiden kan användas som dricksvatten, som råvara i för produktion eller att bada i. Vattenplaneringen kan även identifiera och förhindra de vattenrelaterade problem som kan orsakas av förväntade klimateffekter. Att vi har rent vatten i våra sjöar och vattendrag är en förutsättning för att kunna äta fisk fri från gifter. Ett renare vatten ger även förutsättning för en rikare naturmiljö som främjar den biologiska mångfalden. Att kunna säkerställa en god grundvattenkvalitet utifrån ett naturligt system genererar hållbarhet och långsiktig kostnadseffektivitet.

En viktig nytta, som är svår att prissätta, är att Vattenplanen är ett verktyg för att kunna förhindra framtida kostnader för att åtgärda sådana vattenrelaterade problem som kan förhindras genom en strategisk planering. Exempel på kostsamma problem som kan undvikas är att förhindra att föroreningar i mark, yt- och grundvatten uppstår, dagvatten omhändertas så att det inte medför negativa effekter vare sig när det gäller föroreningar av yt- eller grundvatten eller risk för översvämning, begränsa föroreningar vid källan, bibehålla viktiga strukturer för vatten.

En strategisk planering innebär att styra utvecklingen med kunskap och kontroll över vilka problem som kan uppstå och att vidta nödvändiga åtgärder i ett tidigt skede. Att inte beakta vattenfrågorna på ett strategiskt sätt innebär ofta att problemen och kostnaderna att åtgärda dem kan bli betydligt högre. Att agera i tidigt skede innebär större sannolikhet att åtgärden kan ske i mindre omfattning och vara mer kostnadseffektiv och hållbar i längden. Att avvakta kan ge uppkomst till höga kostnader och konsekvenser som i värsta fall inte ens går att återkalla.

7.1 Konsekvenser för kommunen

En viktig konsekvens av Vattenplanen är att den ger förutsättningar och underlag för att kunna samordna kommunens arbete. I flera av kommunens förvaltningar och bolags arbetsuppgifter ingår idag vattenrelaterade frågor. Det finns flera kommunövergripande strategiska dokument som berör förutsättningarna för yt- och grundvattnet (se figur 1). I Vattenplanen anges tydliga mål, åtgärder och en ansvarsfördelning för genomförandet av åtgärderna. Underlaget ger förutsättningar för ett strategiskt arbete. En strategisk samordning av vattenarbetet innebär att eventuella målkonflikter kan identifieras och lösas i ett tidigt skede, att verksamheterna kan styras mot gemensamma mål och att det finns förutsättningar för att bedriva arbetet och genomföra åtgärder på ett kostadseffektivt sätt.

Kommunen har rådigheten över hur mark och vatten används i kommunen. Den fysiska planeringen har därför en avgörande betydelse när det gäller förutsättningarna för kommunens yt- och grundvatten. Det är i kommunens översiktsplan och i detaljplaner som det bestäms hur mark- och vattenområden ska användas, vilket direkt påverkar förutsättningarna för yt- och grundvattnet. En stor nytta med Vattenplanen är att den ger möjlighet att beakta vattenfrågan tidigt i planarbetet med syfte att nå de övergripande målen för vattenarbetet. En klok planering innebär som regel bättre förutsättningar för att kunna nå målen, lägre kostnad för åtgärder och minskar risken för att oförutsedda problem ska uppkomma i framtiden.

För att kunna genomföra och finansiera de åtgärder som anges i Vattenplanen krävs resurser i form av såväl personer som i ekonomiska termer. Flera av

åtgärderna bedöms kunna genomföras inom förvaltningarnas ordinarie budget medan andra innebär behov av förstärkningar och/eller omprioriteringar av resurserna.

Att genomföra vissa av de föreslagna åtgärderna kommer innebära höga kostnader. Den mest resurskrävande åtgärden bedöms vara åtgärd 1:2 och 4:1 *Vandringshindren mellan Mälaren och Hjälmarens åtgärdas så att det finns möjlighet för fisk att vandra fritt i Eskilstunaån*. En annan kostsam åtgärd att genomföra är åtgärd 4:2 *En åtgärdsplan utarbetas för att minska den hydrauliska överbelastningen från det kommunala avloppsledningsnätet*. Å andra sidan kommer genomförandet av de kostsamma åtgärderna även innebära direkta stora nyttor i form av ökande naturvärden och en minskad belastning vilket ger en bättre vattenkvalité som genererar bättre förutsättningar för att använda vattnet och för den biologiska mångfalden t.ex. fisken.

7.2 Regionalt och nationellt

Vattenplanen ger bra förutsättningar för att kommunen på ett effektivt sätt ska kunna samordna sitt arbete med det regionala vattenarbetet. Det gäller både vattenförvaltningens pågående arbete för att nå miljökvalitetsnormerna som det arbete som bedrivs i vattenvårdsförbunden. Vattenplanen underlättar även kommunens förutsättningar för att nå de nationella miljökvalitetsmålen som berör yt- och grundvatten.

Att få till stånd fria vandringsvägar mellan Mälaren och Hjälmarens åtgärd som bedöms vara av såväl regional som nationell betydelse.

7.3 Enskilda och verksamhetsutövare

Att säkerställa och förbättra resursen vatten medför positiva konsekvenser för enskilda och verksamhetsutövare. Att genomföra vissa av de föreslagna åtgärderna kan även innebära kostnader för såväl enskilda som för verksamhetsutövare. Det kan t.ex. vara kostnader för att förbättra reningen av avloppsvatten från enskilda avloppslösningar. *De åtgärder som genomförs skall dock vara miljömässigt motiverade och ekonomiskt rimliga.*

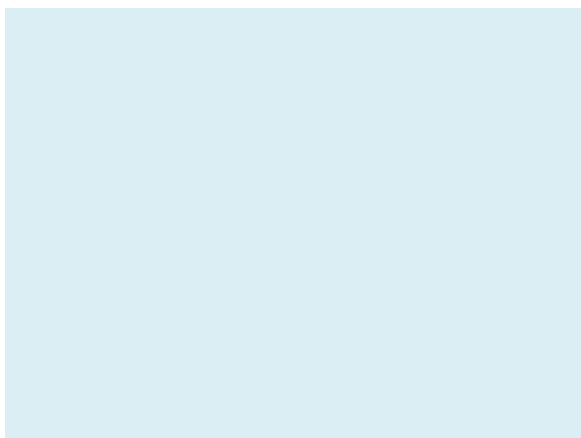
7.4 Värde av vatten

Vatten är inte som vilken vara som helst utan ett arv som måste skyddas, förvaras och behandlas som ett sådant. Vatten har alltid varit och förblir vår allra viktigaste resurs och livsmedel. Att värdera vattenresurser är oerhört komplext. När det gäller val av beräkningsmetod och hur en värdering ska göras är det fortfarande mycket diskussioner. Det finns flera olika ekonomiska grundmodeller som kostnads-nyttoanalys, betalningsvilja, alternativkostnadsberäkning eller restvärdesberäkning som byggts på med metoder för att inkludera de icke greppbara värdena såsom biodiversitet och ökad kunskap, för att ge en uppskattning av det totala värdet. Ett exempel på en värdering av vatten är den som VAS-rådet redovisar i rapport nr 8 2009 "Mälarens värde – en förstudie". I den beräknas Mälarens värde till 40 miljarder kronor, utan att fullt ut inkludera icke-greppbara värden.

8.0 Finansiering

En konsekvensanalys värde som beslutsunderlag ökar ju fler kostnader och nyttor som kan monetariserar, det vill säga tillskrivas ett ekonomiskt värde. För att förbättra underlaget för att i framtiden kunna göra ekonomiska konsekvensanalyser kan värdet på yt- och grundvattnet i kommunen beräknas. I de flesta fall är det svårt att objektivt skatta det ekonomiska värdet av ett förbättrat miljötillstånd eftersom det är både kostsamt och tidsödande att genomföra egna värderingsstudier. I vissa fall kan resultat från tidigare genomförda värderingsstudier återanvändas (metoden kallas value transfer). Beijerinstitutet har på sin webbplats sammanställt en kostnadsfri databas över genomförda värderingsstudier som kan användas för detta ändamål (Beijerinstitutets databas ValuebaseSWE). Naturvårdsverket har tagit fram en modell för värdering av grundvatten (Naturvårdsverkets rapport 5142). Det finns även exempel, från bland annat Allingsås kommun, på ekonomiska beräkningar av värdet av rena badplatser och vattendrag.

För de mer komplicerade åtgärdsförslagen i mål och åtgärdsplanen krävs förstudier för att kunna bedöma kostnaden. I det fortsatta arbetet med att konkretisera vattenarbete bör konsekvenserna för Eskilstuna kommuns del av de föreslagana åtgärderna utvecklas. Ett stöd i detta arbete kan vara att utveckla och konkretisera respektive åtgärd enligt denna mall:

Allmänt om finansiering av Vattenplanen

Finansiering av vattenplanens åtgärder ska i huvudsak ske inom ramen för det rullande årsplanarbetet och budget samt tillgängliga medel inom respektive ansvarig verksamhet.